

Bruselis, 2024 06 19
COM(2024) 597 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo nustatoma, kad Rumunija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų
atsižvelgiama į 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendaciją**

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo nustatoma, kad Rumunija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgiama į 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendaciją

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 8 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) pagal Sutarties 126 straipsnį, valstybės narės turi vengti perviršinio valdžios sektoriaus deficito;
- (2) Stabilumo ir augimo pakto pagrindinis tikslas yra patikimi valstybės finansai – priemonė sudaryti sąlygas kainų stabilumui ir dideliam tvariam augimui, leidžiančiam kurti naujas darbo vietas. Stabilumo ir augimo pakto dalis – 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo¹, kuris priimtas siekiant skatinti kuo greičiau panaikinti perviršinį valdžios sektoriaus deficitą;
- (3) pagal SESV 126 straipsnio 6 dalį 2020 m. balandžio 3 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė Sprendimą (ES) 2020/509 dėl perviršinio deficito susidarymo Rumunijoje, nes šalis 2019 m. planavo nesilaikyti SESV deficito kriterijaus, ir pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį priėmė rekomendaciją panaikinti perviršinį valdžios sektoriaus deficitą Rumunijoje ne vėliau kaip 2022 m. Atsižvelgdama į didelį ekonominės veiklos susitraukimą dėl COVID-19 pandemijos, 2021 m. birželio 18 d. Taryba pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį priėmė patikslintą rekomendaciją Rumunijai²;
- (4) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Rumunijai ne vėliau kaip 2024 m. ištaisyti perviršinio deficito padėtį. Konkrečiai, 2021 m. birželio 18 d. rekomendacijoje pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį Taryba rekomendavo Rumunijai sumažinti savo nominalų deficitą iki 8,0 % BVP 2021 m., 6,2 % BVP 2022 m., 4,4 % BVP 2023 m. ir 2,9 % BVP 2024 m. Tai atitiko grynujų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalųjį augimą: 3,4 % 2021 m., 1,3 % 2022 m., 0,9 % 2023 m. ir 0,0 %

¹ 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).

² Visi dokumentai, susiję su Rumunijos perviršinio deficito procedūra, pateikti adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/ongoing-excessive-deficit-procedures/romania_lt.

2024 m. Tai derėjo su metiniu struktūriniu koregavimu: 0,7 % BVP 2021 m., 1,8 % BVP 2022 m., 1,7 % BVP 2023 m. ir 1,5 % BVP 2024 m. Rekomendacijoje taip pat nurodyta Rumunijai visiškai įgyvendinti jau priimtas 2021 m. skirtas priemones ir nustatyti ir įgyvendinti papildomas priemones, kurios yra būtinos jos perviršiniam deficitui panaikinti iki 2024 m. Visos nenumatytos pajamos turėjo būti panaudotos valdžios sektoriaus deficitui mažinti. Rekomendacijoje Taryba nustatė 2021 m. spalio 15 d. terminą, iki kurio Rumunija turi imtis veiksmingų priemonių ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4a dalį ne rečiau kaip kas šešis mėnesius pranešti apie pažangą įgyvendinant rekomendaciją iki perviršinio deficito panaikinimo;

- (5) 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija padarė išvadą, kad Rumunija ėmėsi veiksmingų priemonių atsižvelgdama į 2021 m. birželio 18 d. rekomendaciją pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį, ir nusprendė, kad tuo metu jokių papildomų veiksmų pagal perviršinio deficito procedūrą imtis nereikia. Įvertinta, kad nuo to laiko Rumunija vykdė 2021 m. birželio 18 d. rekomendaciją pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį, nes 2021 ir 2022 m. atitinkami nominalaus deficito tikslai buvo pasiekti. Remiantis Eurostato patvirtintais biudžeto rezultatų duomenimis, Rumunijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 7,2 % BVP 2021 m. iki 6,3 % BVP 2022 m. Pradinis 2022 m. įvertis (praneštas ir patvirtintas atsižvelgiant į 2023 m. pavasario pranešimą pagal PDP) buvo 6,2 % BVP, o tai atitinka Tarybos rekomenduotą nominalaus deficito tikslą. Todėl perviršinio deficito procedūra išliko sustabdyta. Tačiau 2021 m. struktūrinis deficitas sumažėjo 1,2 procentinio punkto BVP, o 2022 m. – 0,4 procentinio punkto BVP, palyginti su rekomenduotu atitinkamai 0,7 procentinio punkto ir 1,8 procentinio punkto BVP koregavimu. Todėl 2021–2022 m. bendras struktūrinis koregavimas buvo mažesnis už rekomenduojamą. Be to, grynujų pirminių išlaidų augimas 2021 m. pasiekė 7,4 %, o 2021 m. – 15,0 %, t. y. gerokai viršijo Tarybos rekomendacijoje nustatytus tikslus;
- (6) nuo 2021 m. birželio 18 d., kai buvo priimta Tarybos rekomendacija, Rumunijos ekonominės veiklos rezultatai iš esmės atitiko Komisijos prognozes. 2021–2023 m. realiojo BVP augimas iš esmės atitiko 2021 m. birželio 2 d. Komisijos tarnybų darbiniam dokumente pateiktas projekcijas, nepaisant tuo metu įvykusių makroekonominių sukrėtimų (visų pirma Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ir su juo susijusio energetinio sukrėtimo). Apskaičiuota, kad 2023 m. gamybos apimtys atotrūkis buvo mažiau neigiamas, nei prognozuota 2021 m. birželio mėn. Be to, valdžios sektoriaus pajamos augo daug sparčiau, nei prognozuota, daugiausia dėl didelės infliacijos, tačiau jų augimas taip pat atspindėjo realiojo BVP augimo struktūros, kurioje mokestinių pajamų dalis didelė, poveikį. Apskritai makroekonominiais pokyčiais negalima pateisinti gerokai prastesnių fiskalinių rezultatų, palyginti su 2021 m. birželio mėn. Tarybos rekomendacija, net jei BVP augimas dėl gerokai griežtesnės fiskalinės politikos tikriausiai būtų buvęs mažesnis;
- (7) iš naujo įvertinus priemones, kurių, atsižvelgdama į 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendaciją, Rumunija ėmėsi perviršiniam deficitui panaikinti 2024 m., daromos šios išvados:
 - remiantis Rumunijos praneštais ir Eurostato patvirtintais biudžeto rezultatų duomenimis, Rumunijos valdžios sektoriaus deficitas padidėjo iki 6,6 % BVP 2023 m., daug daugiau nei 4,4 % BVP Tarybos rekomenduotas ir Rumunijos 2023 m. konvergencijos programoje planuojamas rezultatas. Pagrindinė šio

nukrypimo priežastis buvo ta, kad valdžios sektoriaus išlaidos toliau sparčiai augo, daugiausia dėl socialinių pervedimų, palūkanų mokėjimų, išlaidų prekėms ir paslaugoms bei kapitalo išlaidų. 2023 m. nominalųjį deficitą taip pat paveikė statistinė po teismo sprendimų padidinto viešojo sektoriaus darbo užmokesčio mokėjimų (0,5 % BVP) apskaita;

- 2023 m. fiskalinės pastangos buvo daug mažesnės, nei rekomendavo Taryba. Rumunijos struktūrinis balansas 2023 m. iš esmės nepakito (suprastėjo 0,1 % BVP) ir buvo gerokai mažesnis už Tarybos rekomenduotą 1,7 % BVP pagerėjimo tikslą. Grynujų pirminių išlaidų augimas (pakoreguotas pagal fiskalinės politikos priemonės pajamų srityje) buvo daug didesnis, nei rekomenduota 2023 m., t. y. beveik iki 12 %, palyginti su Tarybos rekomenduotu 0,9 % tikslu;
 - 2022 ir 2023 m. didelis realiojo ir nominaliojo BVP augimas dar labiau padidino valdžios sektoriaus pajamas (20,8 % 2022 m. ir 14,2 % 2023 m.), t. y. daug daugiau, nei buvo numatyta 2021 m. birželio mėn. Tarybos rekomendacijos priėmimo metu. Tačiau abiem metais didžioji pajamų dalis buvo panaudota papildomoms išlaidoms finansuoti, o ne biudžeto deficitui mažinti;
 - remiantis Komisijos 2024 m. pavasario prognoze numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 6,9 % BVP. Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje turėtų padidėti iki 50,9 % (2023 m. jis buvo 48,8 %). Kaip ir ankstesniais metais, prognozuojamas valdžios sektoriaus deficito padidėjimas 2024 m. atspindi didelį einamųjų valdžios sektoriaus išlaidų augimą. Numatoma, kad išlaidos viešojo sektoriaus darbo užmokesčiui labai padidės dėl pastarojo meto diskrecinio darbo užmokesčio didinimo švietimo, sveikatos ir gynybos sektoriuose. Dėl pensijų perskaičiavimo vykdant pensijų reformą 2024 ir 2025 m. bus trumpalaikių išlaidų, tačiau, darant prielaidą, kad reforma bus visiškai įgyvendinta, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais dėl reformos bus sutaupyta daug lėšų;
 - numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus pajamų augimas viršys nominaliojo BVP augimą, atspindėdamas pastangas gerinti mokesčių surinkimą skaitmeninant mokesčių sistemą ir 2023 m. rudenį priimto pajamas didinančių priemonių rinkinio poveikį, dėl to valdžios sektoriaus pajamos turėtų padidėti maždaug 1 % BVP. Tą rinkinį daugiausia sudaro įmonių, visų pirma labai mažų įmonių, apmokestinimo padidinimas, fizinių asmenų apmokestinimo padidinimas iš dalies panaikinus mokesčių lengvatas statybos ir žemės ūkio sektoriuose, lengvatinių PVM tarifų panaikinimas atrinktoms prekėms ir paslaugoms, akcizų padidinimas ir specialus bankų bei tarptautinių įmonių apyvartos mokestis;
- (8) galima daryti išvadą, kad Rumunija nepakankamai atsižvelgė į 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendaciją. 2023 m. Rumunija nepasiekė nominalaus deficito tikslo ir prognozuojama, kad iki 2024 m. perviršinis deficitas nebus panaikintas. Fiskalinių pastangų būta gerokai mažiau, nei rekomendavo Taryba, o grynosios pirminės išlaidos augo daug sparčiau, nei rekomenduota,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Rumunija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgiama į 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendaciją.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Rumunijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*